

***Jelentés az ápolási otthonok gazdasági helyzetéről Németországban –
Pflegeheim Rating Report 2022 – egységes szerkezetben***
RWI – Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung –
Institute for Healthcare Business GmbH (hcb) – Evangelische Bank eG –
Curacon GmbH, a Terranus GmbH támogatásával
RWI Pressemitteilung vom 29. 11. 2021

Forrás Internet-helye: <https://www.rwi-essen.de/presse/mitteilung/462/> ; [▷ Pflegeheim Rating Report 2022: Wirtschaftliche Lage deutscher Pflegeheime ist ... | Presseportal](#)

A „Pflegeheim Rating Report 2022“ a 2014 és 2019 közötti időszakban készült 427 éves zárójelentésen alapul. Ezek 2.113 ápolási otthonra és az ápolási piac 14%-ára terjednek ki. Az ápolási otthonok gazdasági helyzete 2016. óta folyamatosan rosszabbodott. Kerek 20%-uk volt a „vörös tartományban”, amelyet a fizetéseképtelenség fokozott kockázata jellemez, jó 26%-uk pedig éves veszteséget könyvelt el. Folytatódott az ambulanzizáció és a privatizáció trendje, a munkaerőhiány növekedett. 2030-ig a lakosság előregedése miatt Németországban az ápolásra szoruló személyek száma elérheti a 4,9 milliót, ami 2019-hez viszonyítva 20%-os növekedésnek felel meg. Ezzel összefüggésben fokozódik az ápolószemélyzet és a tőke iránti igény.

A legfontosabbak dióhéjban

A status quo

- Az ápolási otthonok gazdasági helyzete 2016. óta folyamatosan rosszabbodott***, ami az otthonokra nehezedő fokozódó költségnyomásnak tulajdonítható. 2019-ben 20%-uk a fizetéseképtelenség megemelkedett kockázatát jelentő „vörös tartományban”, 38%-uk, a csekély fizetéseképtelenségi kockázatot jelentő „zöld tartományban”, 42%-uk a „sárga tartományban” volt. Az otthonok fizetéseképtelenné válásának átlagos valószínűsége 2%-kal magasabb volt mint a kórházaké. A bevételek helyzete is rosszabbodott: 2016-ban az ápolási otthonok 10%-a veszteséggel zárta az évet, 2019-ben ez az arány már 26,5% volt.

- ***Az ambuláns és bentlakásos ápolási intézmények piaci volumene 2019-ben 60 milliárd EUR-t tett ki.*** Az egészségpiac egyéb szegmenseihez képest az ápolási piac növekedett a legerőteljesebben. A teljes egészségpiacon való részesedése 1997 és 2019 között 9,8%-ról 14,7%-ra növekedett. Jelentősége tekintetében az ápolás a kórházak után a második helyen áll.
- ***Az ambuláns ellátásban részesülő ápolásra szoruló aránya 1999 és 2019 között 20,6%-ról 25,4%-ra növekedett.*** Az ambulanzáció hosszútávú trendnek bizonyul, amely a pandémia és az ápolási otthonokba való felvételi stop miatt feltehetően felgyorsul. A bentlakásos intézményekben gondozottak száma azonban 2019-ben konstans maradt.
- ***A privatizáció trendje is folytatódik.*** 1999-ben még az ápolásra szoruló 25,4%-át, 2019-ben már 39,5%-át gondozták privát intézményben. A privát szolgáltatók aránya az ápolási szolgáltatóknál 1999 és 2019 között 35,6%-ról 52,3%-ra növekedett. A privát fenntartású intézményeknél a rendelkezésre álló helyek száma 1999. óta 128%-kal növekedett. A privát fenntartású otthonok, elsősorban a nyugati tartományokban, költséghatékonyabban működnek, mint az állami és közhasznú társasági intézmények. Áraik, beleértve a beruházási költségeket, 7%-kal a nyugati tartományok átlaga alatt vannak. Ez a különbség a keleti tartományokban kevésbé kihangsúlyozott: a privát otthonok árai csak egy százalékkal maradnak el a keleti tartományok átlagától.
- ***Az ápolás területén továbbra is fennáll a munkaerőhiány.*** Az ambuláns és a bentlakásos intézményi ápolás területén 2019-ben 866.000 főt foglalkoztattak teljes munkaidőben, ezek közül 339.000 szakképzett ápoló volt. 1999 és 2019 között a létszámhoz 395.000 további teljes munkaidős ápoló adódott hozzá. Mivel a szükségletek nem biztosíthatók teljes mértékben a munkaerőpiacról, a szakképzett ápolók hiánya továbbra is fennmarad.

Kitekintés

- Az ápolási piac terjeszkedése továbbra is a lakosság elöregedésének tulajdonítható. Konstans ráták mellett 2030-ig az ápolásra szoruló számának 4,9 millióra, 2040-ig 5,8 millióra növekedésével számolhatunk. 2019-hez viszonyítva ez 20, ill. 35%-os növekedést jelentene. A status quo fennmaradása

esetén pedig 2040-ig a bentlakásos intézményi ápolás területén 322.000 további ápolási helyet eredményezne. Az ápolás további professzionalizálódása esetén a szükséglet magasabb lenne, az ambuláns ápolás felé mutató trend esetén csökkenne. A szükséges új és reinvesztíciók ennek megfelelően 81-125 milliárd EUR-t tennének ki.

- 2040-ig a jelenlegiekhez képest a bentlakásos intézményi ápolás területén 163.000-380.000, az ambuláns ápolás területén 97.000-183.000 további ápoló beállításával számolhatunk. Az ápolásra szorultság jelenlegi valószínűségének folytatódása mellett 2040-ig a jelenlegiekhez képest a bentlakásos intézményi és az ambuláns ápolás területén további 124.000-210.000 szakképzett ápolóra lesz szükség.
- Az ápolói hivatás vonzerejének fokozása érdekében emelni kell a béreket, bővíteni kell a részmunkaidősök heti munkaidejét, új részvevőket kell megnyerni az ápolóképzés számára. További lágy tényezők: pozitív vezetési klíma, A hivatás társadalmi megbecsülése, a családi élet és a hivatás gyakorlásának összeegyeztethetősége, kevesebb bürokrácia, nyitott karrier, felelőségek átruházása. Az idősápolás egyre inkább versenyhelyzetbe kerül a kórházakkal. 2019. óta megfigyelhető, hogy a kórházak elszívó hatást gyakorolnak.
- Annak érdekében, hogy a magasabb költségek ne sodorják fizetésektelenségbe a szolgáltatókat, az ápolási szolgáltatások árai és az ápolásra szorulóknak terhei növekedni fognak. Az, hogy a járulékfizetők milyen mértékben terhelhetők még, az adózás és a szociális költségek általi összesített megterheléstől függ.
- A munkaerőhiány külföldi szakképzett ápolók foglalkoztatásával és a munkaidőt kímélő technika alkalmazásával enyhíthető. Ennek egyik lehetősége az innovatív technikának az asszisztált életvitel (*Ambient Assisted Living – AAL*) területén való alkalmazása.
- Az ápolási szektornak több tőkére, elsősorban privát tőkére van szüksége. Ez persze csak akkor érkezik meg, ha kockázatarányosan kamatozik. Ezért a politikának mérsékelnie kellene a beavatkozások gyakoriságát és bővítenie kellene a vállalkozók mozgásszabadságát. Az ápolási otthonok méreteire, valamint az egyágyas ágyak arányára vonatkozó előírások például teljesen

feleslegesek. Ennél fontosabb, hogy egymással ár- és minőségügyi versenyben álló, kellőképpen széles kínálattal rendelkező intézmények sokasága álljon rendelkezésre. Ennek érdekében körérthetővé kell tenni az ápolás minőségi paramétereit. Az ápolásra szorulóknak és hozzátartozóiknak így könnyebben kiválaszthatják a számukra legjobban megfelelő és megfizethető otthonot. Ha viszont a politika továbbra is restriktív gyakorlatot követ, fennáll a veszély, hogy szándékai nem találkoznak az ápolásra szorulóknak preferenciáival, vagy csak túl drága kínálatoknak biztosít lehetőséget.

- A szociális ápolásbiztosítás jelentősen növelte ugyan bevételeit, tőketartalékai azonban a jelenlegi állapot szerint csak 2035-ig elégségesek. Ezért hosszútávon mind a bevételi, mind a kiadási oldalon kiigazításokra lesz szükség. A bevételi oldalon célszerű intézkedésnek látszik az időskorúak keresőtevékenységben való részvételének további fokozása. A következő lépés a nyugdíjkorhatár dinamizálása lenne, amelynek segítségével a növekvő várható élettartam arányosan megoszlaná a keresőtevékenység és a nyugdíjas évek között. A kiadási oldalon el kellene laposítani a kiadások meredek növekedését. Ezt olyan intézkedések mozdíthatnák elő, mint az ápolásra szorultság megelőzése és csökkentése, a prevenció, a „rehabilitáció prioritása az ápolással szemben” elv érvényesítése, technikai asszisztencia rendszerek alkalmazása.

A tanulmány megrendelhető a medhochzwei-Verlag-nál (<https://www.medhochzwei-verlag.de/Shop/ProduktDetail/978-3-86216-835-4-pflegeheim-rating-report-2022>, ISBN 978-3-86216-835-4; 349 EUR). Az eBook (ISBN 978-3-86216-836-1; 299,99 EUR).

Dr. Ingo Kolodziej, ingo.kolodziej@rwi-essen.de, Tel.: 49-201/8149-252

Sabine Weiler (Kommunikation), sabine.weiler@rwi-essen.de,

Tel.: 49-201/ 8149-213

[Lásd még: Jelentés az ápolási otthonok gazdasági helyzetéről – Pflegeheim Rating Report (RWI), 2008. 8. sz., 2009. 31. sz.; 2011. 29. sz.; 2017. 33. sz.]